

Studánka Machno

Mezi hlubočským a hrabským lesem vede chodník. Kam vede, tam vede, o tom vám nebudu povídat, ale v jednom místě hned vedle toho chodníku je studánka. Není studánka jako studánka, ta, o které vám budu vypravovat, má takové podivné jméno. Té studánce odedávna říkají Machno. Podivné jméno? To se ví, divné, podivné. A proč právě Machno? No nejeden by si nad tím nelámal hlavu, hned by vystřelil: „Sem jistě dědinské děvuchy chodily máchat prádlo a tu studánku nazvali podle toho. A je to.“ Ale chyba lávky, není to tak. Jestli chcete vědět, odkud a jak studánka to své jméno dostala, poslechněte si, co o tom povídá pověst.

Daleko široko se kolem té studánky táhnou lesy. Většinou černé smrkové lesy. Před dávnými a dávnými lety se o jeden kus těchto lesů přeli opavští páni s pány raduňskými. Opavští páni tvrdili: „Ten les patří odpradáвна nám!“ Páni na Raduni zas křičeli, co jenom mohli: „A my pravíme, že ten les byl odjakživa náš!“ Hádali se spolu rok, hádali se spolu dva a tři roky, ale kde nic, tu nic, les nevyhádali. A tak s tím šli k soudu, ať ten rozhodne, kdo má na něho právo. Soudili se rok, soudili se dva, soudili se deset let, ale nic nevysoudili. Tak co dělat, zavolali k soudu všechny staré chlopy z Hlubočce a Hrabství a řekli jim: „Roků máte dost, tak nám povězte, komu ten les patří. Opavským, nebo raduňským pánům?“ Chlopi jako chlopi, před soudem se ošivali, a když se dost naošivali, polovina jich řekla: „Podle toho, co nám naši staříčci vypravovali, ten kus lesa by mohl patřit opavským pánům.“ Jak by ne, při té řeči opavští páni ve své lavici jen poskakovali. Ale druhá polovina těch starých chlopů pravila: „Na ten les by mohli mít právo raduňští páni. Slyšeli jsme to od svých stařenek, které tam chodily na chvojí a klestí.“ A jej, to jste měli vidět, jak teď poskočili v protější lavici páni z Raduně! Škoda, že ti staříčci i stařenky byli už dávno mrtví a nemohli tak dosvědčit, jak to s tím lesem je. A tak ani po deseti letech se páni nedozvěděli, komu ten les patří. A tu se opavští páni usmyslili: „Ten les stůj co stůj musí být náš!“ A jak se usmyslili, tak také zrobili. Našli v Hlubočci jednoho starého chlapa, lakomce nad všechny lakomce, zatřepali před ním několikrát měšcem dukátů a řekli: „Chlope, když nám dosvědčíš, že ten les byl odjakživa náš, ten měšec bude tvůj.“ Ale chlop jim na to: „A co, když mě poženou na přísahu? To budou jistě po mně chtít.“ Opavští páni zatřepali před chlopem druhým měšcem dukátů a zasmáli se: „Tak to odpřísáhneš a bude.“ Dva měšce dukátů, to už stojí za to, pomyslel si chlop. A tak slíbil opavským, že u soudu odpřísáhne, co žádají. Byl soud, chlop všechno opavským pánům dosvědčil. Soudce řekl: „Dobrá, tvrdíš, že ten les patřil odjakživa pánům z Opavy. Když to odpřísáhneš, bude jejich. Ale tu přísahu uděláš v tom lese, o který se spor vede.“ Takový byl tenkrát zvyk. A tak se sešli v tom lese páni z Opavy, z Raduně, soudce, chlop, co měl tu přísahu udělat a také několik mužů s lopatami a motykami. Ti podle starého zvyku vykopali na hranici lesa jámu a ten chlop, co měl přísahat, do té jámy vstoupil. Byl tam, vzali kus drnu s hlínou, chlopovi ho posadili na hlavu. „A teď pod tou korunou z hlíny a z trávy přísahěj, žes mluvil před soudem pravdu. Ale pamatuj na své svědomí!“ Chlop s tou korunou na hlavě zdvihl dva prsty a opakoval, co mu soudce předříkával: „Přísahám při nebi a matce zemi, že ten les, co žiju a co pamatuju, patřil opavským pánům. A jestli přísahám křivě, ať mě pohltní

země, co na ní stojím.“ A co se nestalo! Sotva dořekl poslední slovo, země se pod ním s rachotem otevřela, chlopa pohltila i s tou korunou na hlavě, potom se zase zavřela a nebylo nic. Jen tráva se chvěla kolem té jámy. Byl konec křivopřísežníkovi, konec soudu. Všichni už věděli, jak to opavští nastavili, aby ten les dostali. Soud tedy přiřkl po právu ten les pánům z Raduně. Vždyť ten, kdo je v právu, nikdy se neuchýlí k takovému podvodu. A sotva soudce ten spor rozsoudil, na tom místě, kde vykopali jámu, vytryskla voda a zanedlouho zaplnila jámu po okraj. Najednou tu byla studánka s tou nejčistší vodou. Té studánce začali lidé říkat Machno. A víte proč? Protože ten křivopřísežník, co ho ta země pohltila, se jmenoval Machno.